

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis lietuvių laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 25000
Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moó'ca, 309

Nepartinis lietuvių laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
Redaguoja
A. DUTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moó'ca, 309

8-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1937 m. Liepos—Julho 3 d.

Nr. 27 (369)

Ginkluotas konfliktas tarp S. Rusijos ir Japonijos

Kaltina ministerį

Rio de Janeiro spauda ir kai kurių parlamento atstovai kaltina teisingumo ministerį, kad jis liuosuoja politinius kalinius, kaip jie sako — komunistus, nes esą, paleisti komunistai laisvėn, gali vėl pakelti revoliuciją.

Bet ministeris Macedo Soares į tuos kaltinimus neatsižvelgia ir laikomus be jokios kaltės žmones kalėjime, įsako paleisti.

Ištrėmė 26 svetimšalius

Tapo ištrėmti iš Brazilijos 26 svetimšaliai, kurie buvo seniai sulauktyti, kaip ekstremistai.

Statys karo laivus

Brazilija nors nemano su nieku kariauti, bet mano sau pasistatyti keltą karo laivų apsaugai savo krašto prakraščiu. Karo laivai bus statomi pačioje Brazilijoje.

Kam toji kariuomenė

Laikraščiai rašo, kad prie Santa Catharina estado esą sutraukta 17.000 žmonių federalinės kariuomenės ir dar daugiau jos laukiama. Nežinia kam ta kariuomenė ten koncentruojama.

Daug žmonių Ispanijon

Iš Londono pranešama, kad per reito mėnesio pabaigoje Ispanijon tapo atgabenta virš 20.000 italų reguliaris kariuomenės.

Kiek sudgina kavos

Nacionalinio Kavos Departamento direktorius pareiškė spaudai, kad Brazilija sunaikina per dieną 60.000 maišų kavos. Kadangi kavos atsarga yra didelė, tai nutarta kavos naikinimą padidinti ir per dieną jos sunaikinti 100.000 maišų. Tokiu būdu su kavos naikinimu ir išlaidos padidina mos, jau neskaitant pačios kavos vertės.

Franūzijos vyriausybė

Naujai sudaryta Franūzijos vyriausybė gavo iš Parlamento pasiūlymą 380 prieš 288 balsus.

Ištrėmė 3 lietuvius

Šią savaitę tapo ištrėmti iš Brazilijos 3 lietuviai, kurie sėdėjo Rio de Janeiro kalėjime jau ilgą laiką. Jie yra: Antanas Pumputis, Tomas Gutparasis ir Liudvikas Gutparasis.

Bombardavo Seviliją

Vyriausybinkai bombardavo sukilėliu laikomą Sevilijos miestą, kur be žmonių aukų, tapo sunaikinta daug sukilėlių lėktuvų.

— Granada fronte vyriausybinkai sumušė sukilėlius ir pažengė 7 klm. į priekį.

— Nuo spalio mėn. 1937 m. vyriausybinkai numušė 184 sukilėlių lėktuvus. Apie tai praneša Madridas.

— Iš Cileės pranešama, kad jos vyriausybė yra nusistačiusi pripažinti gen. Franco vyriausybę.

Likviduosio neutralumo Komisija

Nuostolingos audros Lietuvoje

Japonai zuskandino sovietu laivą

Po rusų—japonų karo, kuris buvo suvirš prieš 30 metų, dar nebuvo tokių įtemptų santykių tarp šių dviejų valstybių, kaip šiandieną, kurie pasireiškė ginkluotu konfliktu. Sovietų—Mandžiuko pasieny koncentruojama abiejų šalių kariuomenė ir bile diena ten gali užvirtti ne taip sau incidentas, o tikras karas. Prieš kelias dienas sovietų kareiviai okupavo Armuro upėje esančias salas, kurios priklauso sovietams. Japonai nenorėdami pripažinti tų salų sovietams, pasipriešino jų okupavimui ir įvyko ginkluotas konfliktas ir to pasąkoje, vienas rusų

laivas su visa gūla tapo paskandintas. Reuterio agentūra iš Harbino praneša, kad eina smarkūs susirėnimai tarp raudonosios armijos ir japonų kariuomenės. Į konflikto vietą pribuvo apie 40 rusų karinių laivų. Japonai taip pat dia sutraukė savo dideles jėgas. Padėtis Tolimuose Rytuose esanti labai aliarmuojanti. Vėliausi pranešimai sako, kad sovietų vyriausybė nutarė apšesti užimtas salas, kad sumažinti pavojų. Tarp Maskvos ir Tokio dabar esą eina karas diplomatinėm notom.

Italija savo kareivius is Ispanijos neatsauks

Po vienu metu karo Ispanijoje, ausmuko komitetų ir neutralumo komisijų "taikos" planai. Karas Ispanijoje kaip šjo, taip ir tebeina. Vokietija ir Italija atsisakė komedijas lošti, bet imtis griežčiau realaus veikimo, kad pribaugti Ispanijos liaudies pasiryžimą. Anglija su Franūzija ruošia dar vieną naują planą karo užbaigimui Ispanijoje, o Italija su Vokietija darbuojasi kitoje srityje — siųsdami ginklu ir žmones gen. Frankui. Jei-gu to naujo anglų—franūzų plano

italai su vokiečiais neprims, tai neutralumo komisija likviduosio. Italų spauda dėl naujo plano rašo, kad jis gali būti ruošiamas ir svarstomas, bet Italija ne vieno savo kareivio is Ispanijos neatsauks, kol vyriausybinkai nebus galutinai pribaugti. Suklėliai jau užėmė visą Baskų provinciją, bet kitose vietose jie pralaimi. Šoren-džiant is to, kaip vyksta karas ir kokie vienų bei kitų laimėjimai, galima tvirtinti, kad dar bent metus laiko gali lieti Ispanijoje kraujas.

Audros padarė daug nuostolių Kaunijoje

Lietuvos laikraščiai praneša, kad per Kauno apskritį perėjo labai didelė audra su ledais ir smarkiu lietumi. Audra palietė šiuos valsčius: Zapiskio, Vandžiogalos, Baltų, Pažaislio ir Karmelavos. Daugiausia nukentėjo Pažaislio valsčius, ledai klaušinio didumo sunaikino pasėlius, sodus, daržus. Lietus buvo toks smarkus, kad išplovė daržus, pievas užnešė smėliu ir žemėmis. Apskaičiuojama, kad praūžusi per Kauno apskritį audra

padarė apie 100.000 lt. nuostolių. Ukininkai turės is naujo atsėti vasarųjų. Bet daugelis ūkininkų neturi sėklų, tai laukai liks pliki.

Radekas nepaliuosuotas

Franūzų spauda pranešė, kad buvęs "Izvestija" redaktorius Radekas, kuris nuteistas buvo kalėjiman už trockizmą, tapo paliuosuotas. Tačiau is Maskvos pranešama, kad tai netiesa.

Dėmesio!!!

L.M.M.R. "Rytas" š. m. liepos 3 d. dieną rengia, ant rua da Graça, 144 grandiozinį

Šeimyninį Vakara

Žinomas "Ryto" meno ratelis prirengė scenai labai įdomią 5-kių veiksmų dramą

"TAMYLA"

Kuri atvaizduoja siaurės Afrikos turčių prekybą moterimis. Tai tikra vergija, kur moterys kovoja už savo teisę.

NEPRALEISKITE PROGOS!

Pradžia 8 v. v. po vaidinimų šokiai iki 4 val. ryto.

Prasome įsigyti pakvietimus is anksto.

RENGĖJAI.

Sušaudė 37 trockistus

Iš Kabarovsko pranešama, kad ten tapo sušaudyta 37 trockistai, kurie varė šnipinėjimo darbą Japonijos naudai.

— Užsieny paskleisti gandai, kad Maskvoje areštuoti buvę bolševikų vadai, Rykovas ir Bucharinas, su lėktuvu pabėgo. Toji žinia taip pat tapo atšaukta.

Žiema Argentinoj

Iš Argentinos pranešama, kad ten prasidėjo šalčiai ir temperatūra nukritusi iki 5° žemiau nulio.

Vorošilovas gali būti areštuotas

Anglų spauda rašo, kad Sov. Rusijos karo komisaras maršalas Vorošilovas bus atstatytas nuo pareigų, ir, greičiausia, bus areštuotas, kaip trockistas, o jo vieton būsiąs paskirtas maršalas Blucheris, kuris yra karo viršininku Tolimuose Rytuose.

Ispanijoje bus monarchija

Jei karą Ispanijoje laimės sukilėliai, tai tenai bus atstatyta monarchija su gen. Franco diktatūra, kaip ir Italijoje.

Karščiai Europoj

Birželio mėn. vidury kai kuriuose Europos valstybėse prasidėjo dideli karščiai, ypač Lenkijoje, Lietuvoj, Vokietijoje ir kt.

Kur Bus Iseiviu Dienos Paminėjimas

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Komisija jau seniai ruošia programos planą dėl Iseiviu Dienos paminėjimo, rūpinosi salės gavimu ir kitais reikalais. Paruošusi visą darbą, liepos mėn. 1 d. susaukė organizacijų atstovų posėdį, kuriame dalyvavo taip pat konsulato sekretorius p. St. Remenčius ir chorų vedėjas p. J. Stepankūnas. Organizacijų atstovai: Vilties Ryto, Grūdo, L. K. Bendruomenės ir Šviesos pritarė Iseiviu Dienos rengimui ir užtvirtino Komisijos išdirbtą programą. Programą išpildys visos organizacijos ir chorai su prakalbotimis, deklamacijomis ir dainomis. Programa bus įvairi ir puiki.

Iseiviu Dienos minėjimas įvyks liepos mėn. 18 d. (sekmadienį) 3 val. p. p., Mokos lietuvių mokyklos salėj. Visi São Paulo ir provincijų lietuviai ruošiasi dalyvauti šiame paminėjime, nes toji diena, yra mūsų, emigracijos gyvenančių lietuvių, diena. Nebus imamas joks mokėstis, o džiaugsmo ir malonumo bus daug.

18 liepos visi į Mokos lietuvių mokyklos salę.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

V. Petrauskas, O. Vasiliauskiene, P. Kazanauskas, A. Jurksa, E. Miškis, S. Kanopka, J. Jauberis, A. Raulinaitis, K. Lukšaitis, M. Tomas, Jn Riauba, J. Jubeli, Al. Filonas, V. Montvila, Ju. Didelis.

Apžvalga

KAS UŽSIIMA SANTAŽU?

Žemaitiška patarlė sako: Kas kuo kvėp, tuo ir kitą tep. Panašiai elgiasi ir "Lietuviškų namų" dvasios iškrypėliai. Mat, skęstantis ir už skustuvo griebiasi. Taip ir Bandeirantės peniukšliai amžinai nusibankrutyje Brazilijos lietuvių visuomenės akyse savo nepateisinamais darbais, griebiasi šmeižto ne per savo laikraštį "Lietuvių", bet ir per Kauno spaudą. Labai natūralu. "Lietuvio" juk niekas neskaity. O jei ir vienas-kitas naskaitys ką "Lietuvio" raštininkai rašo, tai tam niekas netikės. Tad geriau per Kauno spaudą paleisti gniūžulį purvo prieš nepatinkamus asmenius juos apšmeižti ir už tai dar gauti honorarą. Kauno spauda tikros padėties apie Brazilijos lietuvius nežino, tai ir dėda kiekvieną šmeižtą savo specialiu korespondentu.

"Lietuvos Žinių" ir "Lietuvos Aido" specialūs korespondentai S. Bakšys ir S. Vancevičius, prasadę vietoje pasitikėjimą, lenda į minėtus laikraščius ne su naudingomis informacijomis, bet su šmeižtais. Tas jau padaro minėtą dviejų tipelių moralinį supuvimą.

Tuodu žmogiuksčiai krūvoje gyvena, krūvoje dirba ir iš vieno ir to paties "bliūdo" maitinasi, tai ir savo provokaciniom "žiniom" vienas kitą paremia, arba kaip lietuviai sako: vienas kala, kitas zalatija.

Šitie du tipeliai, netekę padurumo ribų, per minėtus Kauno dienraščius inkriminuoja "Lietuvių Aidą Brazilijoje" redakciją šantažu, o patys yra didžiausi santaršiai.

Nešvarinis žodžiais svaidytis moka kiekvienas žmogus, ir kad šiuo amatu verčiasi Bakšys su Vancevičium, mes nesistebim, tik stebimės jų tokia drąsa, kad savo piemeniškumu išnaudoja rimtą Lietuvos spaudą. Tai ne sąžiningu ir padorumą pametusiu žmonių darbas.

Per "Liet. Žinias" Bakšys, o per "Liet. Aidą" Vancevičius kelintu sykiu kartuoja, kad "Lietuvių Aidas Brazilijoje" redakcija imanti už netalpiatas korespondencijas honorarą, kad Brazilijoje nėra nė vieno asmens, kurio mūsų "Aidas" nebūtų apšmeižęs ir pan.

Tai baurus melas, tai niekų prasimanymas, kurį gali tik išgalvoti žmonės parsidavėliai, savo sąžinę ir padorumą išmainę ant lietuviško cento. Niekas nėra tiek nukentėjęs nuo šnartazistų, kiek "Lietuvių Aidas Brazilijoje", kuris prieš joki blogą nenusilenkė, nežvirint iš kur jis išeitų, ir per septynių savo gyvavimo metų išlaikė savo tiesią liniją, nebedamas jokių grąšinių ir nepriimdamas sūdomų pašalpų, kuriomis minta "Lietuviškų namų" parazitai.

"Liet. Aidas Brazil." niekam nepatal-kavo, viską vienodai vertino, tiek gerą tiek blogą ir neslėpė tiesos žodžio.

Ir dėl to, kaip toka, turėjo atlaikyti daug tiesioginių puolimų iš pusės tų, kuriems tiesos žodis buvo baisus, iš pusės tų, kurių kreivas veidas atsi spintėjo "Liet. Aido Brazil." puslapiuose. Šantažų ir smurtų "L. Aidas Br." pergyveno, bet niekam nenusilenkė; jis kėlė kolonijos negeroves, aiškino kolonijai klaidingus vadų kelius, išpėjo savo tautiečius nuo kiekvieno pavojaus, kuris buvo ruošiamas vieno bei kito asmens. Dėl to jam buvo grąšinama, buvo skundžiamas policijai, kad tik kaip nors atsikratyti "Lietuv. Aido Brazil." Bet mūsų "Aidas" atlaikė viską.

Bakšys su Vancevičium rašo Kauno dienraščiuose, kad "Liet. Aidas Brazil." neaplenkė nė vieno asmens neapšmeižęs, o kas nenorėjo būti šmeižiamu, tas turėjo mokėti "honorarą". Tepasako jie, kada ir kas buvo apšmeižtas. To jie nepasakys ir neįrodys. Taip pat tepasako Bakšys su Vancevičium nuo ko "Liet. Aido Brazil." redakcija yra paėmusi "honorarą",

150.000 lietuviškumui palaikyti

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Smetonos seimas svarstė įstatymą, kuriuo skiriama 150.000 litų mūsų išsivijęs lietuviškumui palaikyti. Iki šiol buvo skiriama tik 90.000 litų metams. Bet dabar tą sumą manoma padidinti dar 60.000 litų daugiau, iki 150.000 lt. Braziliskais pinigais skaitant, tai bus arti pusė milijono miliešu. Ir toji milijoniška suma bus išleista "lietuviškumui palaikyti" tarp užsieny gyvenančių lietuvių. Taip tai bent skambės "seimo" priimtas įstatymas.

Taip rūpinasi Lietuva, kad užsieny gyvenantieji lietuviai menutautėtų ir liktų ištikimi ir savi savo braštui, savai kalbai, saviems papročiams.

Bet ar iš tikro taip yra, argi jau Lietuvos vyriausybei taip svarbu tie tūkstantiniai lietuvių, kurie gyvena už Lietuvos ribų? Kaipgi tie pinigai sunaudojami, skirti "lietuviškumui" palaikyti?

Kadaangi Brazilijoje gyvena apie 35.000 lietuvių, tai nemaža skirtos pinigų sumos dalis atitenka ir Brazilijai. Na, o kaip čia tas lietuviškumas palaikomas? Ar toji spauda, tie laikraščiai, kurie leidžiami už tuos pinigus patarnauja tam tikslui? Ar São Paulo lietuviškos mokyklos sulaikolietuviukus nuo nutautėjimo? Ar Lietuvos planas "lietuviškumui palaikyti užsieny" patenkinamai įvykdomas? Ar teigiamos tos priemonės "lietuviškumui palaikyti", kurios buvo iki šiol panaudotos?

Į tai atsakymas yra trumpas — visos šitokios priemonės nepasiekia savo tikslo nė vieno nuosimėlo. Lietuvos pinigais leidžiama spauda užsieny neskaityta. Tą žino visi. Tai kokia iš to nauda? Jokia, pinigai išleisti vėjui. Pažiūrėkime į lietuviškas mokyklas, kas ten šioje dirvoje pasie-

kiama. Lietuviškas mokyklas lanko apie 50% svetintaučių vaikų. Jau jie lietuviškas nebus, bet ant svetintaučių vaikų Lietuva išmeta daug pinigų. O iš lietuvių vaikų, gal koki 2-3% pramoks ir neužmirš lietuviškos kalbos. Jeigu ketvirto skyriaus mokinys nemoka parašyti paprasčiausio sakinio, tai rezultatai labai liūdni.

Taigi, visiems aišku, kad šitoks planas yra neįgymanas, jo rezultatai mikroskopiški, o nuostoliai dideli. Reikia kitų priemonių, kitų kelių ieškoti tam tikslui pasiekti. Jei nesigaillim pinigų, tai reikia žiūrėti, kad paleista milijoniška suma duotų teigiamų rezultatų.

Ar kreipiamas buvo dėmesis į fazedose gyvenančius lietuvius, kurie sudaro apie 60% mūsų kolonijos? Ar buvo išgirstas jų balsas, kuomet jie prašė Konsulato ir kt. lietuviškų knygų bei vadovėlių vaikams. Niekas į tai neatšiepė. Ar daug pasidarbuota "lietuviškumui palaikyti" Riede Janeiro, Santos, Curityba, Rio Grande do Sul ir kitose vietose? Nieko. Lietuviškumo tvirtovė pastatyta São Paulo mieste ir čia tie tūkstantiniai išleidžiamie be jokios naudos. Čia tie pinigai naudojami karčiamoms, visokių agentų užlaikymui, laikraščiams iš kur sėja ma įvairios provokacijos, neapykanta ir lietuvių nesantaika. Išėina, kad skirti pinigai "lietuviškumui palaikyti", sunaudojami anti-lietuviškam darbui. Šiuos čia pastebėtus faktus gali kiekvienas lietuvis patvirtinti.

Reikia ieškoti kito būdo, kad skyriami pinigai duotų ne nuostolius, bet dviejopą naudą — ekonominę ir tautinę. O tas kelias yra — planinga lietuvių žemės ūkio kolonizacija.

Ig. Nevarauskas.

Lietuvoje minės Napoleonmeti

Šią vasarą sueina jau 125 metai, kaip per Lietuvą ėjo su savo "Didžiąja Armija" francūzų imperatorius Napoleonas, žygiuodamas į Maskvą. Jis apskelbė Rusijai karą dėl to, kad ši nesutiko uždaryti savo uostų Anglijos laivams. Jis, mat vedė kovą prieš Anglijos imperiją.

1812 metų 21 birželio atvyko su savo armija į Lietuvą ir apsinakvojo Vilkaviškį, vyksupo rūmuose. Atsėdęs vyksupo sode prie stalo, jis pasirašė karo paskelbimą Rusijai. Tas stalas ir dabar dar tenai stovi.

Birželio 23 dieną Napoleonas palieko jau Kauną, o 24 birželio, 5 valandą ryto, jau persikėlė per Nemuną ir per Vilnių traukė tiesiai ant Maskvos.

Taigi dabar gyvuojanti Lietuvoje "Lietuvių-Francūzų Draugija" nori tuos laikus paminėti, nes tai buvo istorinės dienos. Reikia nepamiršti, kad Napoleonas sužadino Europą prie didelių laisvės kovų. Jis sugriovė ir popiežiaus galybę, panaikino "šventąją" inkviziciją ir net Lietuvai žadėjo laisvę.

Atvykęs į Lietuvą, Napoleonas žinojo, kad jos žmonės velka sunkią baudžiavos našta. Jis paskelbė, atvy-

teįrodo. Jie to padaryti negali ir negalės, nes tokių asmenų nėra, jų ir nebus, kol "Liet. Aidas Brazil." bus Antano Dutkaus redaguojamas ir vedamas. Ne "Liet. Aido Brazil." redakcija šantažu užsilma, bet "lietuviškų namų" pastumdėliai policijos pagalba norėjo užsmaugti mūsų laikraštį. Dar šitomis dienomis iškilo viešumon jį smurtas ruošiamas ne tik prieš laikraštį "Aidą", bet ir prieš katalikišką "Sviesą" ir net prieš Uckaus spaustuvę.

Tai ve kas gyvena nešvariais darbais, ve kas užsiima šantažu, ve kas smurtu gyvena, ve keno argumentai yra kumėtis!

kęs į Lietuvos kraštą baudžiavos panaikinti. Pasišaukęs kelius valstiečius, jis jiems pats pranešė, kad naikinąs baudžiavą, klausė, ar jie džiaugiasi, bet valstiečiai baimingai dairėsi į imperatorių ir jo lenkišką vertėją — jie buvo lietuviai, jie nesuprato nei imperatoriaus, nei lenkų kalbos.

Šiandien Lietuvos liaudis vėl yra pavergta — pavergta ne svetimų, bet saviškių. Ji trokšta, kad vėl ateitų Lietuvos koks nors Napoleonas ir nušluotų fašistinę diktatūrą. Bet nieko ateinant nesimato. Todėl lietuviai nori paminėti napoleonmetį, kad galėtų nors pasidžiaugti praeitimi. O kas žino, kas bus "rytoj" Gal ir vėl kas nors mūsų liaudies junga panaikins...

Rūsy užgriuvę nutrėško mergaitę ir bernas

Šiomis dienomis Šunelių kaime, Kražių valsė, imant bulves iš rūšio, užgriuvo žemėmis ūkininko Lazausko dukterė, apie 20 metų amžiaus, ir bernas. Kol piemenukas pranešė namiškiams, užgriuvusieji trumpu laiku užtruko, nors žemės apibiro tik daugiau kaip pusė stumens. Anksčiau rūsy buvo piemenukas, bet norint skubiau imti, bulvių sėmi įlindo ir pati Lazauskaitė. Lazauskaitė buvo jau sukalbėjus ištekėti.

Rokiškų rengiamas parkas

Dariaus ir Girėno gatvėje rengiamas parkas. Nukasamas esąs kalnas.

Mirė į turgu važiuodamas

Čekiškė. Šiomis dienomis Gučkampijų kaime gyventojas Krasnodamskis pasikinkė arklius ir išvyko į Vilkišes turgų, bet dar iš savo lauko neišvažiavęs, vezime mirė.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Nemunas [isplovė] senovės pinigų

Šį pavasarį Nemuno ledai daugelyje vietų sugriovė krantus. A. Panemunėje, ties dr. Basanavičius mišku, ledai išvertė net senų storių pušų.

Šiomis dienomis vienas darbininkas, beeidamas Nemuno krantu ties Žegždrų sala (A. Paniamunės v.), tarp tripstančių ledų rado 2 sidabriuos monetas. Pinigai buvo geroki apdydyti ir jų parašų beveik nesimatė. Rastuosius pinigus darbininkas už 1 litą pardavė vienam laikrodininkui.

Baudžiavos laikų liekana

Papilė. Klaišių dvare yra didelis dvejų aukštų muro namas. Pasak senų žmonių, tas muros namas esąs pastatytas dvaro baudžiaininkų tais laikais, kai žmonės turėjo ponų klausiti. Nors namas yra pastatytas iš didelių, bet baudžiaininkai juos turėdavo kilnoti be jokio atlyginimo, be to, dar žiauriai plakami. Ten senlaubuvusi užvažiuojamoji karčiamas ir alaus bravoras.

Sudegė Badaukių kaimas

Šiomis dienomis Badaukių kaime, Telšių valsčiuje sudegė 15 trobėsių.

Gaisras kilo iš pil. Gaučienės gyvenamojo namo, netvarkingai laikomo kamino, kuris buvo ne iš plytų sumūrytas, bet iš vamzdžių, kuriuos dėda į kanalizaciją ir gerai nesudėtus. Užsidegus jos trobėsiams, esant sausam orui, labai išdžiuvusiam stogui ir pudiant smarkiame, tą dieną, iš rytų ir vakarus vėjui, tuoj pradėjo degti už kokių 200 metrų esantieji pil. Tado Lukošiaus trobėsių ir nuo jų, tuo pačiu metu užsidegė pil. Zoros trobėsių, kurie taip pat buvo, maždaug, tokia me pat atstume, ir vienu ypu užsidegė beveik visas kaimas, kurio dalis buvo pavėjui. Ugnis taip greit ėjo, kad tik vienam trobėsiui užsidegus, kiti pradėjo degti net per 600 metrų atstume. Jei būtų tuo pačiu ruožu — pavėjui daugiau trobų, būtų visos sudegusios, nes ugnis ėjo lyg kokia ledų audra — ruožu.

Šiurpus žmones kerštas

Šiomis dienomis Naumiesčio valsė, Vadatkėlių vienkiemy, prie maldino Nevėžio saloje rastas ilgokai vandenyje išbuvęs vyriškos lyties lavonas. Zuvusiuoja galva sunkiai sužalota, visas beveik nuogai nurengtas.

Įvykį betyrinėjant paaiškėjo, kad tai pagyvenusio ūkininko Prano Dilkos, gyv. Krekenavos valsė., Pabiržės vienkiemio lavonas.

Dilkos žuvimo prieštastis — šei myninis nosugyvenimas. Kvotą ve dant paaiškėjo, kad Dilką nužudė jo žmona Nastazija apie 50 m. amžiaus. Kaltinamoji prisipažino, kad savo vyrą užmušusi trimis ažuolinio mieto smūgiais. Tai padariusi kovo 30 nakties metu. Kai vyras, gavęs tuos smūgius, neberodęs gyvybės žymių, ji pašiūkusi jaunamečius savo sūnus, Antaną ir Praną, kuriems padedant lavoną nuvezusi į Nevėžį ir paskandinusi jau judančiam vandeny. Kaltinamoji Nastazija Dilkienė ir sūnus Antanas sulaikyti.

Dilkienė už pasikėsinimą nužudyti vyro seserį jau yra nubausta sunkių darbų kalėjimu.

Iš J. A. V. nemokama kelionė tėvynėn

Vashington. Gegužės 4 d. Elta. Jungtinių Amerikos Valstijų senatas nutarė leisti Jungtinių Valstijų vyriausybei iš valstybės išdo sumokėti už kelionę visiems neturtingams Jungtinėse Valstijose gyvenantiems svetimsaliams, kurie panorėtų grįžti į savo kraštus.

GIMTOJI KALBA

AGR. BRONIUS LAUKŠAS.

Lietuviai savo kalbą remia

Gimtosios kalbos klausimas išėlyfoj skaitomas labai aktualiu. Visais būdais mums pumpuojama galvosna savo kalbos neišizadėti, būti "dūšia iš kūnu" lietuviais, o tuo pat laiku tie patys pumpuotojai griaua mūsų lietuviškąją spaudą jau pagarsėjusiomis šlykščiomis "depešomis". Matyt, jie mano, kad laikraštis kuris parašo, kad tautininkas apvogė Lietuvos valstybės izdą, yra nelietuviškas, todėl tokį stengiasi suėsti norėdami mus visus tautininkais padaryti. Kokia iš to būtų Kaunui nauda, kiekvienas supranta.

Padoriam patriotui neturėtų būti svarbu išėiviu pakraipos. Vienos nuomonės visi nebūsim ir kurį iš S. Paulo liet. laikraščių nepanaikintų, visvien didesnė ar mažesnė lietuvių grupė nūkentų, o tuo pat būtų žala lietuviybei. Kad patys išėiviai savo kalbos ir be pumpavimo iš viršaus neišizada, rodo S. Paulo liet. neremiamos spaudos gausumas. Juk veik visi minėtos spaudos prenumeratoriai galėtų užsisakyti kitų kalbų laikraščius, ko visgi nėra. Tai kam gi žmogui įkalbinėti daryti tai, ką jis jau senai padarė? Žodžiu, mes esame lietuviais, tokiais ir liksime. Remiame savo spaudą ir lieka tik paprašyti, kad lietuviybės pumpuotojai mums to tikrai lietuviško darbo netrukdytų

Kas galima "pravodnikams", to negalima "tamsiam narodui"

Mums kalama galvosna, nekalbėti tarpusavy kitomis kalbomis, kad jų gerai neišmokus, iš Kauno atvykę tautiški konfirmatoriai įkalbinėja mus, nevesti kitataučių, kad "nesupaškudijus veislę ir t. t. ir t. t. Tik turėk kantrybės klausyti. Bet reikia neužmiršti, kad tas būtina tik "tamsiam narodui." Pravodnikai savo vaikams (aišku ir savo "patogumams") samdo aukles iš užsienių, kad jų vaikai netaptų narodu. O ar vieno iš jų žmona tik dabar mokinasi kalbėti lietuviškai?

Be to, ar nejuokinga yra ir tai, kad šeimyninio gyvenimo patarimus mums duoda žmonės dažniausiausia nevedė.

Mūsų konfirmatoriai turėtų nepamiršti, kalbai ir tautiškumui ugdyti, jie yra pasirinkę supuvusius caro batiuškos metodus. Jie aiškiai matė, kad tie būdai carui nieko nedavė Lietuvoj. Jie dabar mato, kad Klaipėdoj tie metodai lietuviybę privedė prie kracho, todėl kam beblūdyti tarpe išėiviu. Kaip kam patogiau, taip darome. Ištautėjimas daugiau ar mažiau vyksta tarp visų tautų ir jo patriotiškoms "konfirmacijomis", bent sekantiuose kartose, nesulaikysi.

Demokratija nenugalima

Požangus laikraštis "Walka Ludu" ("Liaudies Kova"), įdėjo rašytojo A. Prochniko straipsnį apie demokratijos galybę.

Straipsnyje įrodoma, kad visi reakcijos šauksmai apie demokratijos išsigyvenimą yra tuščias burbulas. Fašizmas jau ima bliukėti. Kadaisė Mussolini šaukė: "Pereisiu pereisiu per supuvusį demokratijos lavoną." Mussoliniu pānoro sekti ir kiti diktatoriai. Įvairūs "vada".

"Visos legendos — rašoma — visi gandai ir spēliojimai apie demokratijos subankrutavimą jau įdulkės virštā. Demokratija ir vėl tautų viltis. Demokratijos vardas šiuo metu pasaulyje stiprėja, visi grįžta prie demokratijos."

Eašizmas mindžioja laisve, bet kartu žiebia maištā.

Tikras gyvenimas ir sugyvenimas tegalimas demokratinėje santvarkoje.

Apsauga nuo nutautėjimo geriausia ekonominės organizacijos,

nes tik sočiam menas ir tradicijos įdomu. Bet kas šia kryptim daroma? Atvirkščiai, Tik nebent kalbama.

Skurdas yra daugumos blogumų kaltininkas, todėl jeigu jis sugadino lietuvių vardą užsieniuose, tad nestebėtina, kad kaikurie tautiečiai ir savo tautybės išizada, norėdami gauti geresnį darbā arba nenorėdami kaitinti ausų. Sutvirtėję užsienio lietuviai ekonomiškai galės labiau apsišviesti, o su tuo išnyks ir blogybės.

Įmkin pavyzdžiu Šiaurės Amerikos lietuvius. Juk tie patys mūsų broliai, pabėgę iš Lietuvos daugumoje beraščiais, kumečiais, kerdžiais. Netrukū jų tarpe ir nuo katorgos pasprukusių. Dabargi, biznieiriai, daktarai, artistai. Jie pateko derlingais metais derlingon dirvon ir būdami tvirti ekonominiai, liko tokiāis pat ir tautiniai.

Svetimos kalbos vartojimas būtinas reikalas

Tarpe mūsų išėiviu labai priimta skūstis (net spaudoj), kad jaunimas tarpūsavy kalbasi portugaliskai, tartum tame būtų kokia blogybė. Juk visi gerai žinome, kas reiškia atsidurti naujose tėvynėse su vien savo gimtąja kalba. Taipogi gerai žinome, kokį darbā gali tikėtis gauti nemokėdamas gerai vietos kalbos. Valstybės kalba, kurioj gyveni išėiviu pasidaro duonos ir požangos kalba. Todėl, tenka sveikinti jaunimas, kad tobulina tos kalbos žinias. Tokiam jaunimui, vieton papeikimo, atatinamos liet. istaigos turėtų surengti portugalų kalbos kursus, kad sudarius galimybę nuo kūjo ir pikaretos, pereiti prie duonos pelnytuoj pieštuku ar pluksna. Lietuvių kalba šia mums jokios praktiškos reikšmės neturi. Tai grynai tradicijos reikalas. Čia ji virsta šeimoms kalba namuose ir tik tiek ją vartojant, apie ištautėjimą neteks kalbėti. Aišku, superpatriotai galbūt pareikalas, kad ir kitataučius kalbintume lietuviškai. Jie turi klykauti, nes iš to mintā.

Be to, tenka nepamiršti, kad esame vaishingos tautos svečiai ir, kaipo tokie, turėtume jai daugiau pagarbos atiduoti už suteiktā globā. Tegul pabando Kaune tautinių mažumų laikraščiai taip pabarti savo jaunimą už lietuvių kalbos vartojimą, tuoj redakcijoj netik kad sveiku langū neliks, bet ir sienas pragaro mašinos išjudins iš vietū.

Ne portugalų kalba, o skurdas mūsų jaunimą ištautins.

Kam klausti

Kur siūdintis rūbus, kad jie būtų dailūs ir puoštų žmogų? Tas visiem žinoma, kad tik

Galecko Siuvykloje

Duque de Carias, 257 Telephone 4-1457

siūvami pagal naujausias madas rūbai iš įvairiausios medžiagos — vietinės ir užsieninės. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siūviasi rūbus Galecko siūvykloje.

NE LIETUVA, BET AMERIKA

Lietuvos laikraščiai su dideliu entuziazmu rašė, kad Lietuvos krepšinininkai Rygoje nugalėjo Italijos, Lenkijos ir kitų šalių krepšininikus. Tuo laimėjimu džiaugėsi Lietuvos spauda, kad jis iškėlė Lietuvos vardā.

Bet Amerikos spauda yra kitos nuomonės, ji sako, kad krepšinio lošimo Rygoje laimėjimas priklauso ne Lietuvai, bet Amerikai.

Vienas Amerikos laikraštis rašo, kad Lietuvos krepšinio komanda sudarė: Talžūnas, Kriauciūnas, Žukas, Puzinauskas ir Baltrūnas. Pirmieji trys iš penkių sportininkų yra "Amerikos piliečiai, Amerikoj gimę ir augę ir sporte išsilavino ne fašistų valdomoj

Lietuvoj, bet demokratinėj Amerikoj. Tuos tris sportininkus Lietuva pasikvietė kaip instruktorius ir jie tapo pastatyti prieš kitų šalių sportininkus Lietuvos vardu. Dėl to ir laimėjimas priklauso ne Lietuvai, bet Amerikai. Ir Lietuvai džiūgauti, esā, visai nėra reikalo.

Laikraštis priduria, kad dėl šito gali kilti skandalas, kaip sužinos kitų šalių sportininkai, kad Lietuva pastatė prieš juos ne savus, o Amerikos sportininkus.

Taigi, dar gali būti Lietuvai atimta toji garbė — Europos krepšinio žaidimo čempiono vardas.

KODĖL SOVIETAJ STIPRINASI ORE?

Chicago "Naujienos" rašo: "Sovietų Rusija daro spartų progresą aviacijoje. Jos oro laivynas, tur būt, yra didžiausias Europoje, ir sovietų lėktuvai yra geri. Jų nemažą skaičių įsigijo Ispanijos valdžia ir pasirodė, kad toli pralenkia vokiečių ir italų karo lėktuvus.

"Sovietų Rusija anądien pirmutinė sudarė 'oro traukinį', prikabinama visā virtinę sklandytuvų (bomotorinių lėktuvų) prie stipraus aeroplano — panašiai kaip vagonai prikabinami prie garvežimio. Tuo 'oro traukiniu' galima gabenti greičiau, negu kitokiomis susisiekimo priemonėmis daug žmonių ir daiktų.

"Kita sovietų valdžios išrasta naujenybė tai masiniai parašutininkų nusileidimai iš oro. Šokimas su parašutais iš lėktuvų Rusijoje išvystė į labai populiarią sportā. Šią sportā sovietų karo vadovybė panaudojo karo tikslams: lėktuvų eskadra pakelia į orā tūkstantį ar daugiau žmonių, apginkluotų kulkosvaizdžiais, ir jie paskui paskirtoje vietoje visi kartu nušoka žemėn.

"Rusija neturi patogaus išėjimo į vandenynus, todėl ji negali kaip reikiant išplėtoti savo jėgas jūrose. Tai verčia ją sukonzcentruoti visā savo energiją ant aviacijos.

"Kita priežastis, žinoma, yra milžiniški Rusijos plotai. Nuvažiuoti geležinkeliu arba automobiliu iš vieno galo neišmatuojamos sovietų imperijos į kitā ima daug laiko. O ir tinkamų kelių Rusijai trūksta. Išraiyti visā SSRS geležinių ir cementinių kelių

tinklu kaštuotų pasakiškas sumas pinigų. Tuo tarpu, kai jai grasina pavojus iš vokiečių vakaruose ir iš japonų rytuose, ji turi būti jau šiandien pasiruošusi savo teritoriją apginti. Galingas oro laivynas čia yra praktiškiausias dalykas."

Lesčiu kaime nusišovė ūkininkas

Kauno apskrity Čekiškės valsčiuje, savo bute iš medžioklinio šautuvo nusišovė Lesčių kaimo gyventojas Polesas Rickus. Rickus turėjo stambų ūkį ir buvo pasituris ūkininkas.

Mirė mergaitė, kuri privalgiusi durnaropių sėklų

Prieš keliatā diena Alytuje vieno ligonių kasos tarnautojo dviejų metų mergaitė bevaikšėdama darže rado durnaropių sėklų, kurių ir privalgė. Po to, mergaitė smarkiai susirgo, buvo paguldyta apskrities ligoninėn, bet nieko nebebuvo galima padėti ir ji balandžio 21 d. mirė.

Panaikintos vizos tarp Lietuvos ir Estijos

Nuo gegužės mėn. 24 d. vizos tarp Lietuvos ir Estijos panaikintos. Kolektyvinės (grupinės) vizos bus duodamos nemokamai pasiremiant sąrašu, atstojančiu pasā, išduotu vienos iš dviejų valstybių atatinamos istaigos ir vizuotų kitos diplomatinės ar konsularinės atstovybės.

PASKUTINIS RUSIJOS CARAS

(Tęsa iš 26 Nr.)

Tačiau Loid Džordžas nenorėjęs kištis į Rusijos vidaus reikalus. Apie norą išvežti Nikolajų į užsienį sužinojusi darbininkų ir kareivių atstovų taryba ėmė griežtai jį saugoti, reikalaujama carui teismo. Kadangi Petrapiļy darėsi vis neramiau, laikinoji vyriausybė nutarė buv. caro šeimą išvežti į Rusijos gilumą. 1917 m. rugpjūčio 1 d. buv. caras Nikolajus ir visa jo šeima stipriai apsaugoj buvo išvežta į Tobolską. Čia ji susilaukė komunistinio perversmo 1917 m. lapkričio mėnesį. Buvo paslaptinų bandymų caro šeimą išvaduoti. Paskui, baltiesiems besitarinant, caro šeima buvo pervežta į Ekaterinburgą, Uralo srity. Caro apsauga dabar žymiai sugriežtėjo. Bet kaip ir visur, Nikolajus buvo ramus, nesijaudino, kasinėjo daržą ir dirbo. Carienė buvo nekantresnė ir dažnai protestuodavo prieš varžymus ir gyvenimo sąlygas, net įžeidinėdavo sargybą ir tarybos narius.

Caro sušaudymas

Pradėjus plisti gandams apie ruošiamą buv. caro išvadavimą ir pastebėjus monarchistų telkimąsi Ekaterinburge, vietos taryba pradėjo nerimauti. 1918 m. birželio mėnesį jau buvo svarstomas klausimas apie buv. caro ir jo šeimos sušaudymą. Liepos mėnesį, kai prie miesto artinosi baltųjų kariuomenė, taryba nutarė mirties sprendimą įvykdyti.

1918 m. liepos 16/17 d. d. naktį įvyko paskutinė nelaimingojo caro tragedija. Caro šeimai buvo liepta persikelti į namų rūsy esančius kambarius, nes mieste laukiama neramumų ir ten bus saugiau. Apie 10 val. vakaro caras, carienė, keturios dukterys, daktaras Botkinas, kambarinė Demionova, Charitonovas ir Trupas nusileido į rūšį. Jie buvo išitikinę, kad išveš kur nors į kitą vietą. Buvo atneštos trys kėdės. Aleksiejus, kurs

dėl nesveikos kojos negalėjo pastovėti, atsistėjo kambario vidury, greta jo atsistėjo Nikolajus, antrą pusę atsistėjo daktaras Botkinas. Carienė atsistėjo prie sienos netoli lango, už jos stovėjo viena iš dukterų. Kitos liko prie sienos. Kambarinė Demionova stovėjo su pagalviais rankoj.

Visi tylėdami laukė, manydami, kad palydovai išėjo automobilio ar vežimo ieškoti. Staiga grįžo komisaras Jurovskis su keliais vengrų nelaisviais ir savo draugais čekos komisarais. Jurovskis priėjo prie Nikolajus ir tarė: "Jūs išėjote iš rūšies, bet tai nepasisekė ir jūs visi pasmerkti mirti." Nikolajus dar suapėjo paklausti: "Nejaugi mūsų niekur neišveš?" Bet Jurovskis pakėlė revolverį ir iššovė carui į krūtinę — ir caras tuoj krito negyvas. Tai buvo signalas. Kiekvienas šovėjų buvo sau iš anksto pasirinkęs auką.

Jurovskis pasirinko Nikolajų ir Aleksiejų. Dauguma nelaisvių buvo nušauta iš karto. Aleksiejus suvaitoj, ir Jurovskis jį nutildė antru šūviu. Caro duklė Anastazija buvo tik sužeista ir pradėjo šaukti; ją nužudė durtuvais. Kambarinė Demionova gypėsi pagalviais pagalviais prisidengdama ir bėgiojo po kambarį, kol šūviai ir ją paguldė.

Po sušaudymo

Kai egzekucija buvo baigta, komisarai nurinko nuo lavonų brangiuosius akmenis, kuriuos carienė ir dukterys buvo užsisčiusios į savo drabužius. Paskui lavonus sukrovė į sunkvežimius. Nuvežti į mišką lavonai buvo visiškai sunaikinti ir tam su naudota 175 kilogramai sieros rūkėlidės ir apie 300 litrų benzino. Ugnia-kuro liekanos ir pelenai sumesti į seną, nebe naudojamą šachtą. Visa tai buvo padaryta didelį paslaptį, kad net sargybiniai nieko nežinoję ir dar porą dienų stovėjo prie namų, kur buvo laikomas buv. caras su šeima.

Tik liepos 20 d. Ekaterinburge buvokurs savo menkavališkumo, siauraprošalipdytas pranešimas, kad miestui gresiant pavojui nuo baltųjų ir susekus pastangas išvaduoti visą Romanovų šeimą, gali būti, kad už daugelį kruvinių nuakalčių atsakingasis buvęs caras gali išvengti tautos teismo, Uralo srities taryba nutarė buv. carą Nikolajų Romanovą nušauti. Nutarimas įvykdytas, o Romanovų šeima iš ekaterinburgo išgabenta į kitą, saugesnę vietą.

Už kelių dienų Ekaterinburge užėmė čekoslovakai ir Kolčako vyriausybė puolė ypatingajam tardytojui Sokolovui už caro šeimos išžudymo. Keletą mėnesių dirbo tardytojai. Šachtos buvo iskasinės ir visa apylinkė smulkiai iširta. Šachtos "Ganina jama" degėsiuose atrasta: 12 karatų briliantais (20 tūkst. rublių vertės, carienės nuogavybė), Kulmo izumrudų kryžius, šešios korsėtų spyruoklės, sagtis nuo Aleksiejaus diržo, sagos su herbais, sagutės, nupiautas moteriškas pirštai, du žmogaus odos gabalėliai, žemčiūginis carienės auskaras, briliantų sagtis, sudedamas rėmelis su carienės nuotraukos liekana, kuri nešiodavo caras, Dr. Botkino įstatomai žiauna ir k, smulkmenos.

Taip baigėsi Romanovų dinastija

Kodėl buvo sušaudytas caras ir jo šeima ir taip rūpestingai naikinami jų lavonai? Taip buvo padaryta tikslu suduoti mirtiną smūgį monarchizmui ir bandymams atstatyti Romanovų dinastiją, kad neliktų nei kapų, nei relikvijų, nei jokių žymių, kurias galėtų garbinti monarchistai. Be caro ir jo šeimos buvo sušaudyti ir kiti Romanovų giminės nariai.

Taip baigėsi 300 metų galingąją Rusiją valdžiusi Romanovų dinastija, davusi Rusijai galingą carą Petrą I, bet ir daug menkysčių ir išsigimėlių. Paskutinis caras buvo vienas menkiausiu ir tragiškai nelaimingu caru,

tieskumo ir atkaklumo dėka užtraukė Rusijai didelių nelaimių, kuriose žuvo milijonai žmonių. Jį gerai pažinę žmonės sako, kad tikrasis jo pašaukimas buvo būti daržininku, nes tą darbą jis labiau už viską mėgo. Būtų galėjęs būti jis ir geru kuopos vadu, pulko skalbyklos prižiūrėtoju, buhalteriu ar kasininku. Bet visa nelaimė buvo, kad jis jau gimė caru ir panorėjo būti net griežtu caru, kurs pasima sau atsakomybę už visus savo ir savo patikėtinių žygius. Ir jam teko atsakyti ne tik už savo, bet ir už savo visos eilės pirmtakūnų klaidas ir nuodėmes.

(Galas)

"L. U."

SKUNDAS

("Mūsų Jaunimas")

Tiesus kelias laimėn tiesias per kentėjimų naktis. — Kur nuneš vilčių ekspresas kova degančias akis?

Didžio skausmo tylų aidą, vėjai blaško po laukus... Mano broliai skurdą braido, mindo purvinus takus.

Akys jieško, akys mato, kam gyvenimas gražus: Rūmai laimės pilį stato... Lužnai — juodinas dangus.

Pov. Malinauskas.

Riešutai valgomi su druska yra daug lengviau suvirškinami viduriuose.

Puodukas karštos juodos kavos užmuša svogūnų kvapą burnoj.

VAISTINE PASSERINI

Rekomenduotina visiems lietuviams vaistinė.

Patarnavimas sąžiningas ir patikimas. Įvairus pasirinkimas vietinių ir užsieninių vaistų bei kosmetikos dalykų.

GALIMA KREIPTIS NAKTĮ.

Rua Silva Pinto 263

Tel. 5-3584.

Dr. H. Schechtmann

Santa Osa Gydytojas

Vidurinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 66 TEL. 5-1451 S. PAULO

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą -- Santa Casa Medico ir chirurga

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Rezidencija ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta į namus bile valanda diena ir naktį.

SIUVYKLA ESTAN

Siuvykla Estan — tai vienieta, kuri dirba už priemoniausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siuvykloje Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdarbinio ir moderniausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač patams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, brūkia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS: Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Ar atlikai savo pareigą?

Ar jau užsiprenumeravai laikraštį

"LIETUVIŲ AIDA BRAZ."?

Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiūti pinigų 12\$ ir Tamsta lankys "AIDAS" istisus metus

Aidas, Rua da Moóca 309. S. Paulo.

FOTOGRAFAS is KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a

Bom Retiro

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Laivininkystės Bendrovė

MUNDIAL

Praça Antonio Prado, 3
sobr. salė 2.

(Priešais City Bank)

Telefonas: 2-8929 S. Paulo

Laivakortės iš Europos ir kitų kraštų pigiausiom kainom.

KVIETIMAI - CARTAS DE CHAMADA

Paruošiamo trumpiausiu laiku.

Depozito Cekiai

Pardavimai už pinigus ir ilgam išsimokėjimui.

KAINOS BE KONKURENCIJOS NIEKUR NESITARK, NEPASITEIRAVES PAS MUS.

LABORATORIJĄ MEDICINISKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų) Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANG

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštąs Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINE

"José Paulino"

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumarijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoj

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarakaulio smegenų šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 193 app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)

Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetu

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja - Sifilis. Gydymas kalnu saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštąs. Tel. 4-1705.

PRISIEKUSIS VERTEJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393 S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chartasas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakultate)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštąs

Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak

KALBA LIETUVISKAI

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose - aštrus ir kroniskas.) SIFILIS. Priėmimas nuo 9 - 12 ir nuo 3 - 7. Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštąs. Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

VAISTINE IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas: A. Gorenstein

Cheminių produktų, vaistų ir įvairūs mediciniški įrankiai. Kvepalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidarys dailės-paišybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir tt. ant drobės alėjiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai

Kur tik būsi, neužmirsk "Aido"

Jis parduodamas: S. Paulo.

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retiro: Vaistinėj «José Paulino» - rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje - rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėj - rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėj, - rua Voluntarios da Patria 59; Mokoje - kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» - rua de Catumby, 4 «Vilnie» s-gos centre - Praça Tiradentes 64 ir Petro Jonušio dirbtuvėje - rua Bella, 106.

Santos.

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampeio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Vokiečių fotografijų įstaiga **"BERNARDO"**

Įsteigta 1890 metais Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Viltiečių koncertas

Birželio 27 d. viltiečiai buvo surošę antrą šio sezono koncertą. Šiuo sykiu Villa Bella mokykloje. Pasiklausyti dainų prisirinko daug jaunimo. Pabaigus dainuoti, buvo pradėta daryti žaidimai: rateliai. Bet mokyklos vadovybė uždraudė daryti žaidimus.

Išvada tokia: mūsų jaunimas tegul sėdi karciamose, tegul girtuokliuoja, tegul pešasi, tik, gink dieve, nevalia jam laikas kultūringai praleisti — žaidžiant lietuviškus žaidimus, mat, jis tam vietos neturi. Lietuviškos mokyklos ne lietuviams.

Belietis.

Lankėsi Rio de Janeiro

Šiomis dienomis lankėsi Rio de Janeiro mieste iš S. Paulo atvykę kun. A. Arminas ir mok. Girdauskas su žmona. Sanpauliskiai susipažinę su Rio lietuvių kolonija, išvyko vėl į S. Paulo.

R-tis.

Renka skaitytojus

RIO. Prašau gerb. Aido redakcijos siuntinėti man ir mano draugui Aidą ir toliau. Noriu būti ne Aido kenkėjas, o jo pagelbininkas, bendradarbis. Nes kiek jau laiko jį skaitau įsitikinau, kad jis yra vienintelis visoj Brazilijoje darbo žmonių patarėjas ir tikrų žinių skleidėjas. Linkim Aidui ir leidėjams ilgiausių metų.

Tikiuosi dar šiandieną surasti daugiau prenumeratorių, tai ir pinigų už visas prenumeratas pasijūsiu liapos l d.

Bol. Galavičius.

Nuo Red. — Kiekvieno Aido skaitytojo pareiga, surasti ne vieną, bet daugiau prenumeratorių. Ir neapsivylę mes esame, Aido draugai dirba, kaip Rio—Galavičius, Jatahy—Raulinaitis, Chavaantes, Rio, Gr. do Sul, Paraná ir kitose vietose. Tejungia visus Brazilijos lietuvius darbininkus Aidas!

Moteris pardavinėja kaip ožkas

(Skelbimas)

Dukters ar žmonos yra parduo-damos ir perkamos, kaip ožkos tiems, kurie daugiau moka ar gali mokėti. Tokie yra papročiai Algerijoje (Francūzų kolonijoje Afrikoje). Ten mergina ar moteris neturi jokių teisių, yra vyrų vergė, ji negali išsirikti sau tokį vyrą, kurį myli, o turi būti ištikima tik tam, kas ją nuperka, nežiūrint ar tas vyras senas, krevas, nesveikas.

Plačiau tų žmonių papročius nušviečia veikalas "Famyla", kuri rytiečiai liepos 3 d. suvaidins su Klemute Tijūnėlyte ir Jurgiu Kazlausku priešaky, kurie jau ne sykį žavino São Paulo lietuvius.

Tai bus dar pirmas toks didelis rytiečių suvaidintas liepos 3 d. rua da Graça, 144.

K. Kabulaitis.

Kur dingo Atkočiailo raštams leisti pinigai?

Bandeirantininkai daug kuo yra pasišymėję mūsų kolonijoje. O kas

svarbiausia, kad atsižymėjimai nedaro garbės. Šiandieną jie pasigavo į savo vylingus spastus B. L. Aero Klubą, papirkdami Eidrigėvičių ir Jurevičių. Klubas negalės ilgai gyventi, jį bandeirantininkai užsmaugs, kaip jie padarė su Vilties S-ga. Bandeirantininkai rodo savo piktas iltis visiems, jie neapkenčia nieko; jie negali sugyventi nei su pažangiaisiais, nei su dešiniųjų organizacija, bet bandeirantininkai ją suskaldė ir dar policijai įskundė. Taip jie pasielgs ir su Klubu.

Bandeirantininkai ilgą laiką skelbė, kad išleis Atkočiailo raštus, rinko pinigus iš žmonių ir žadėjo jiems prisiųsti knyga. Surinkti pinigai kažkur sutirpo, knygos neišleido. O dabar jie jau tyli, "garbingą" darbą atlikę.

Su jais dabar susidėjo B. L. Aero Klubu vadai, renka pinigus ir skelbiasi, gražiausius darbus nuveikti. Bet bandeirantininkų darbai jau žinomi, tad ir B. L. Aero Klubo darbai, kurie eina su bandeirantininkais, irgi bus panašūs. Tad būkime atsargūs.

Viską žinantys.

Kam ir kokias iš to nauda?

Kažin kodėl ir kokiam tikslui "Lietuviai" reklamuoja (deda skelbimus) tokias firmas, kurių visai nėra? Matyt, dėl to, kad pasirodyti, jog jis turi daug skelbimų. Bet štai kokie tie skelbimai, tik apgavystė. Jis reklamuoja "lietuvišką kaklaraiščių dirbtuvę", kurios nė padamenijos jau nėra apie mėnesį laiko. Vadinas, apgaulinėja žmones ir save apgaulinėja. O gal už nesamą firmą skelbimus Kaunas apmoka? K.

Ar tik ne lietuvis?

[vykusioj traukinio katastrofoj, birželio 24 d. ant Central linijos, nukentėjo tūlas José Poces, kuris nuo sunkių žaizdų mirė. Ar tik nebus čia lietuvis Juozas Pocius? Rio de Janeiro mieste, Pocių yra daugiau, ar tik nebus iš tų Pocių? K r s p .

Naujas bandeirantininkų smurtas

Lietuvių S-ga Brazilijoje kasdieną pasižymi vis naujais skandalais. Jie operuodami oficialės Lietuvos įstaigos autoritetu, pradėjo elgtis tiesiog nežmoniškai, arba kaip pagėdę žmonės. Kažin kokius planus jie dirba, kad būtų uždaryta lietuviška spaustuvs ir sustabdyti lietuviški laikraščiai. Šitie planai nors buvo daromi paslaptį, bet vienam kitam piliečiui jie išsiplėpė ir jie išėjo į viešumon, apie ką rašė "Aidas" ir "Šviesa". Kaip teko nugirsti, net ir Lietuvos Konsulato žmonės labai rūpinasi ir deda pastangas, pagelbėti bandeirantininkams įvykdyti jų planus.

Ne gana to, bandeirantininkai mėgino auagituoti lietuviškos spaustuvs darbininkus, kad jie mestų darbą ir išeitų. Šią niekšišką bandeirantininkų darbą išaiškino patys darbininkai.

O šiomis dienomis bandeirant.

ninkai papildė naują smurtą su São Paulo lietuvių katalikų Bendruomene; jie slapta išsivežė Bendruomenės įsigytą planą (matyt, pristigo pinigų, tai parduos svetimą instrumentą?)

Dėl šio bandeirantininkų "darbelio", sužinoti smulkiau, kreiptasi buvo pas Bendruomenės pirm. kun. Kagažinską, kuris pareiškė, kad tai yra tiesa — bandeirantininkai pavogė Katalikų Bendruomenės įsigytą planą ir jis sužinojęs apie tai dieną vėliau. Pianas stovėjęs Mokos mokykloj, buvo įgytas Bendruomenės kasos pinigais ir bažnyčios aukomis dar kun. Sugintui bebūnant.

Tai štai kuo užsiima Lietuvių S-ga Brazilijoje. Tai dar vienas juodas Lietuvių S-gos Brazilijoje istorijos lapas.

Reporteris.

Paieškomas Stasys Gimbutas

Anėlė Gimbutaitė—Masionienė paieško savo broį Stasį Gimbutą, kilęs nuo Utenos, prieš kelis metus dirbo São Paulo mieste, baldų fabrike. Kas žino jo gyvenamą vietą, malonėkite pranešti laikraščio "Aido" redakcijai, arba tiesiog: ANĖLĖ GIMBUTAITE—MASIONIENĖ, 813 FRANKLIN STR. PHILADELPHIA PA. U.S.A.

Atvyko iš Lietuvos

RIO. Birželio 24 d. belgų laivu atvyko iš Lietuvos Stasio Dutkaus žmona Stasė Dutkienė, kurie gyvena kol kas Rio de Janeiro mieste.

St. Dutkus, atvyko iš Lietuvos 1935 m. ir visą laiką gyveno Rio versdamasis prekyka drauge su Pranu Zieziu, o pastaruoju laiku dirba baldų dirbtuvėj.

Rijietis.

Ruošiasi į Išeivių Dienos minėjimą

Į Išeivių Dienos minėjimą, kuri ruošia Brazilijos lietuvių organizacijų Centras, ruošiasi ne tik S. Paulo lietuvių, bet ir Rio ir kitų kolonijų lietuvių. Kp.

PAIESKOJIMAI

Alfonsas Svilainis, svarbiam reikalui, paieško batusiuo Kazimiero Ido ankečiau gyvenusio São José (ma-

caco) fazendoje La Pta. Iš kur du metai atgal išvyko į São Paulo ir jokių žinių apie jį nėra. Todėl, kas žino apie minėtą asmenį, arba paties Kazimiero prašau atsiliiepti žemiau parduotu antrašu. Pranešusiems būsiu dėkingas, o atsiliiepusiam Kaziui suteiksiu daug naudos.

Affonso Svilainis. Collina. Correio de São José La Pta.

Aš Anupras Balčiūnas, paieškau savo sūnaus Kazio Balčiūno, kuris prieš Naujus metus dirbo S. Pauly "pastelarijoj" ir žadėjo mesti tą darbą ir eiti kitur dirbti. Tą darbą paliko ir kažin kur išvažiavo, man nepranešęs. Girdėjau, kad apsigyveno Santos. Kas žino apie mano sūnų, ku jis dabar randasi, ar paties sūnaus prašau atsiliiepti adresu: São Paulo, Rua da Mooca, 309.

"AIDAS" GALIMA GAUTI

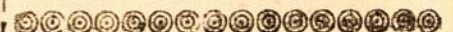
Lapoje: Laikraščių pardavimo kioskoje, prie pat stoties.

V. Zelinoj Jurgeliavičiaus krautuvėj prie pat bažnyčios ir Vigelio krautuvėj.

S. Caetane prie geležinkelio stoties kioskoje.

Canindės rajone: Rua Canindė, 92 — Kryžiaus krautuvėje.

São Bernarde lietuvių gali gauti "Aidą" prie geležinkelio stoties kioskoje.

SIUVYKLA A. BAGDONO

Persikėlė į

RUA DA MOO'CA, 543.

A. Bagdonas yra labai gerai pažįstamas lietuviams siuvėjas, yra diplomuotas Rygos Instituto ir Klaipėdos Amatų Rūmų. Siuva įvairius vyriškus rūbus. Darbą atlieka sąžiningai. Lietuviams dare nuolaidą. Medžiagų pasirinkimas taip pat įvairus.

Skaitydamas

"Aida"

žinosi

Viska.

DR. M. FUCS

Gdytojas - Operatorius - Akuseris - Moteru ir urinarinės ligos

Dra. Feiga Fucs

Vaikų ir vidurių ligos

Dra. Beila Fucs

Moteru ligos ir akuserija

Gydymas elektra, Diathermia, Ultravioletiniai spinduliai

Nuo 9 iki 12 v. ir nuo 1 iki 9 v. v.

Konsultorijos: { Rua da Moo'ca, 512-F sobr.
 { Rua José Paulino, 109 sobr. Tel. 5 6307
 Buto Tel.: 74450.

Neturtingiems apžiūrėjimas už dyką.

Lietuviai, dėmesio!

LIETUVIAI, KIEKVIENAS PASISTENKITE PAŽINTI SIUVYKLA

Lietuva

KAZO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame. Lietuvių siuvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161, S. Paulo

VERTIMAI, KADERNETOS, SAMADOS, KONTRAKTAI

Darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liudijimų atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavinui "Caderneta profesional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame šamados ir naturalizacijos popierais ir suteikiame visokius patarimus. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto markę už 700 reisų. Asmeniškai ar paštu kreipkitės

Rua da Moo'ca, 309

S. Paulo.